

Prædiken til 9. søndag efter Trinitatis

Luk. 16, 1-9

I Henrik Ibsens skuespil "Et dukkehjem" har Nora for at hjælpe sin syge mand til et kurophold lånt penge og forfalsket sin fars underskrift på gældsbeviset – for også at skåne ham. Det bliver hun en dag holdt op for af en sagfører, der kan fortælle hende, at lovene ikke spørger om bevæggrunde. Så må det da være nogle dårlige love, svarer Nora i sin vildrede. Dårlige eller ikke, siger sagføreren – men hvis dette papir bliver fremlagt i retten, vil Nora blive dømt. Det er her Nora i sin uskyld – eller hvad det nu er – svarer ham: "Det tror jeg aldeles ikke. En datter skulle ikke have ret til at skåne sin gamle dødssyge far for ængstelser og bekymringer? Skulle en hustru ikke have ret til at redde sin mands liv? Jeg kender ikke lovene så nøje; men jeg er sikker på, at der et sted må stå, at sådan noget er tilladt. Og det ved De ikke noget om, De, som er sagfører? De må være en dårlig jurist–"

Nej, love spørger ikke om bevæggrunde. Og man kan derfor have nok så gode grunde – retten kan ikke bøjes efter dem. Men det mener Nora altså burde være muligt. For at hjælpe og skåne og redde, altså i kærlighed. At kærlighed på en eller anden måde bør stå over retten. Ja, det er vel et dilemma, vi og-

så kender i dag. Og det er sådan set det dilemma, som også dagens Jesus-fortælling tager fat i. Den fortæller om en mand, som havde et – kan vi godt sige – selvskabt problem. Han var forvalter – eller "økonom" (sådan hedder det i fortællingens oprindelige, græske version) – og har misrøgtet sin administration. I den krise er det så, at han går over til det i vores tid også nok så velkendte fænomen ved navn "kreativ bogføring". Han nedskriver sin chefs tilgodehavender hos et par skyldnere. De sidste bliver sikkert glade, han selv får nye venner – og chefen – og retfærdigheden – bliver snydt. Ikke desto mindre er det fortællingens uforudsigelige og overraskende pointe, at den kreative økonom alligevel får ros af sin chef. Ja – og vel dermed også af fortælleren, nemlig Jesus selv. Han har alligevel – med al sin kreativitet – handlet klogt med pengene. Hvad har dog fået Jesus og Lukasevangeliet til at fortælle sådan? Ud over at det har givet mange præster grå hår i hovedet at skulle finde en pointe eller et godt budskab i dette bedrageri – og derfor populært sagt har gjort, at præster har valgt denne 9. søndag efter trinitatis som en passende feriedag. Men ser vi dagens lignelse i sammen-

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

hæng med, hvad Lukasevangeliet ellers har på programmet af fortællinger og ord om den uærlige mammon – altså pengene – så er der alligevel den mening i galskaben, at der her i evangeliet findes en udtalt ”fordelingspolitisk” interesse. I evangeliefortællingerne hedder det almisse: at man fordeler det, man har og ejer – ja, giver af det til de fattige og dem, der mangler.

Og set i det lys er denne forvalter eller økonom jo slet ikke så tosset: Han fordeler pengene, kan man sige – så nogens gæld bliver mindre. Åh ja – men det er jo ikke lovligt – nej, det er det ikke. Men på en eller anden måde får forvalteren i denne historie tegnet vores dilemma op – dét dilemma som også var Noras i Henrik Ibsens stykke: Er det ikke en dårlig lov, hvis den ikke giver mulighed for at hjælpe andre? Er der ikke noget, som står højere end selv lovene og retfærdigheden? F.eks. kærligheden? Og jeg tror, at vi er ved ikke bare denne fortællings pointe, men ved kernen af hele det kristne evangelium. For én ting er, at vi selvfølgelig skal have lov og ret og retfærdighed i et samfund. Det er sådan set ikke det, der sættes spørgsmålstegn ved. Men hvis ikke sådan en retfærdighed og lovgivning – og økonomi, for den sags skyld – er set i et større perspektiv, ja, står i et moralsk ansvar over for en højere instans – ja, over for Gud og hans uudgrundelige kærlighed – så er det hele jo bare blevet til noget, vi selv gør os til herrer over. Sådan en lignelse af Jesus minder os derfor om den højere ansvarlighed, at vi aldrig kan undskyldte os med, at vi ”bare” har holdt loven og ikke gjort noget galt – fordi kærligheden sådan set aldrig kan give

os den undskyldning og begrænse vores liv til lov og orden. Kærligheden ”kalder” altid på mere.

Tilgivelse og ”syndernes forladelse”, og hvad det nu hedder i kirkens sprog, vil altid noget mere end bare jura og paragraffer. Nora må måske se sin straf i øjnene for sin ”kreative bogføring” – men mon ikke Gud vil tilgive hende for hendes kærlighed til sin far og sin mand? Ligesom forvalteren i dagens fortælling får ros af Jesus, fordi han i det mindste gjorde noget kærligt med pengene – ved at eftergive (næsten det samme som at tilgive). Ja, kærligheden og tilgivelsen kalder altid på mere. Nåde (som det også hedder) er nærmest et fremmedord i dagens debat. Det er ikke desto mindre det, det handler om i kristendommen. At nåden findes – Guds nåde – og at den må vi altid tænke med. Ja, nåden er også noget, vi må stå til ansvar overfor. Den er nok ren gave – ”gratis” betyder jo ”af nåde”. Men det er en gave, vi må tage varsomt og nænsomt på. Tage imod og bære videre – ja, give videre af til andre, også til og midt i en ellers nådesløs verden.

Ja, det handler også om nåde i dag. Også i denne lignelse om den uærlige godsforvalter. Fortællingen om ham bliver på sin egen overraskende måde til en fortælling om, hvordan Gud vil have, at vi skal forstå det med Gud i vores liv. Med sin lille fortælling viser Jesus os altså Guds væsen, forklædt som en mand, der ganske vist for at redde sit eget skind vil hjælpe andre. Men så tæt på vores menneskelige liv her i denne verden er det altså, at Gud vil komme. Det er nåde – og vores håb.

Jørgen Børglum Larsen
Fredens, Svendborg

Salmer:
402, 163, 728, 321, 365.